

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIETUVOS RESPUBLIKOS
PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-7516 19 STRAIPSNIO 4
DALIES PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Nemažai valstybių kovoja su taip vadinamu menstruacijų skurdu. Menstruacinės higienos priemonės yra būtinybė, tačiau jos yra brangios ir prieinamos ne visoms moterims ir mergaitėms. Menstruacinių higienos priemonių neprieinamumas paauglėms gali sukelti stresą, sąlygoti praleistas pamokas, didinti infekcijos riziką, kuomet menstruacijų metu naudojamos netinkamos priemonės. Nemažai valstybių ėmėsi kovoti su šia nelygybės forma ir didinti menstruacinių priemonių prieinamumą. Tai padarė Škotija, Australija, Kanada, neseniai Didžioji Britanija, planuoja ir kitos šalys.

Susidariusią situaciją siūloma spręsti dviem lygiais: įstatyminiu – mažinant pridėtinės vertės mokesčio tarifą šioms prekėms iki 5 proc., o taip pat siūlant Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinant higienos normas medicinos įstaigoms, mokykloms, vykdančioms bendrojo ugdymo programas, kitoms švietimo ir mokslo įstaigoms ir bibliotekoms numatyti, kad tualetų patalpose turi būti ne tik asmens higienos priemonių (tualetinio popieriaus, muilo, vienkartinų rankšluosčių ar rankų džiovintuvų), bet ir menstruacinių higienos priemonių.

Šio projekto tikslas yra numatyti, kad lengvatinis 5 proc. pridėtinės vertės mokesčio (toliau - PVM) tarifas taikomas ir menstruacinėms higienos priemonėms. Siūloma numatyti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė galėtų patvirtinti tokių priemonių sąrašą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Lietuvos socialdemokratinio jaunimo iniciatyvinės grupės, vadovaujamos Faustos Roznytės, kreipimosi pagrindu, Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija Seime ėmėsi teisėkūros iniciatyvos. Projekto rengėja yra Seimo narė Dovilė Šakalienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas NR. IX-7516 nenumato lengvatinio PVM tarifo šioms būtinosioms higienos prekėms.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūloma numatyti, kad lengvatinis 5 proc. PVM tarifas taikomas ir menstruacinėms higienos priemonėms. Įstatymo rengėjai tikisi, kad tai leis padidinti šių priemonių prieinamumą, mažinti skurdo sąlygotą nelygybę tarp moterų ir mergaičių, sumažinti infekcijų riziką.

Įstatymo leidėjai tikisi, kad minima pataisa atkreips ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėmesį į esamą problemą, atitinkamai siekiant šių higienos priemonių prieinamumo, peržiūrės higienos normas medicinos įstaigoms, mokykloms, vykdančioms bendrojo ugdymo programas, kitoms švietimo ir mokslo įstaigoms ir bibliotekoms numatant, kad šių įstaigų tualetų patalpose būtų menstruacinių higienos priemonių.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo įgyvendinimas neturės poveikio verslo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Įstatymą inkorporuojant į teisinę sistemą, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės. Tačiau kaip minėta, menstruacinių higienos priemonių prieinamumui didinti siūloma Lietuvos Respublikos Vyriausybei peržiūrėti poįstatyminius teisės aktus, numatant prievolę medicinos įstaigoms, mokykloms, vykdančioms bendrojo ugdymo programas, kitoms švietimo ir mokslo įstaigoms, bibliotekoms užtikrinti, kad šių įstaigų tualetų patalpose būtų menstruacinių higienos priemonių.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įstatymui įgyvendinti poįstatyminių aktų priimti nereikia, tačiau įstatymu siūloma numatyti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę patvirtinti menstruacinių higienos priemonių, kurios apmokestinamos taikant lengvatinį 5 procentų PVM tarifą nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos, sąrašą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Lėšų poreikio nenumatoma.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Rengiant įstatymo projektą negauta specialistų vertinimų.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„Menstruacinės higienos priemonės“, „menstruacinis skurdas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia

Seimo nariai

Dovilė Šakalienė

